

KOMUNITNÝ ŽIVOT, ZÁUJMOVO- -KULTÚRNA A OSVETOVÁ ČINNOSŤ V OBCI OŠČADNICA V 20. STOROČÍ.

SPOLKOVÁ ČINNOSŤ

DOC. MGR. MARIÁN GRUPAČ, PHD.
MGR. EVA AUGUSTÍNOVÁ, PHD.
PHDR. SLAVKA PITOŇÁKOVÁ, PHD.

In this article, the authors discuss research and documentation of community activities and associations in the village of Oščadnica. This aspect or even phenomenon plays an important role in the life of the village and its inhabitants, and it shapes their overall image, culture, lifestyle and civil, social and political attitudes. The activities of associations in the community naturally and transparently document its character and, not least importantly, they justify membership of the society with which the person identifies, thereby casting light on their actions and their life. The individual facts are arranged chronologically but information from several periods is combined into one record so that the authors could provide a more fitting and authentic account of the development of the relevant institutions.

Keywords: village of Oščadnica; history of the regions of Slovakia; libraries; community life; culture; education

✉ marian.grupac@fhv.uniza.sk
eva.augustinova@fhv.uniza.sk
slavka.pitonakova@fhv.uniza.sk

🏠 Katedra mediamatiky
a kultúrneho dedičstva
Fakulta humanitných vied
Žilinská univerzita v Žiline

🌐 <https://kmkd.fhv.uniza.sk/>

INTRODUKCIA

Obec Oščadnica patrila v období konca 18. storočia medzi najdôležitejšie obce v panstve Strečno. Strediskom panstva bol Strečniansky hrad, ktorý stojí na začiatku Strečnianskej tiesňavy proti toku Váhu na jeho ľavom brehu. Názov Strečna je podľa Alexandra Lombardiniho „možné odvodiť od slova *striežť* (strážiť, pozorovať, bdieť) a *tyň* alebo *tin* (ohrada, hrad) – pôvodne teda *Strestin*, *Stresčín*. Podľa novších prác názov súvisí s jeho ‚vyčnievajúcou, trčiacou‘ polohou nad údolím Váhu.“¹

V Oščadnici sa v uvedenom období nachádzal dokonca najväčší panský majer, v ktorom sídlili dôležití úradníci. Spolu s Čadcou a Rosinou tak bola Oščadnica ďalším významným správnym centrom Strečnianskeho panstva.²

Proklamovaná význačnosť obce na konci 18. storočia a v polovici 19. storočia sa začiatkom 20. storočia akoby vytratila, keď v zápise v *Pamätnej knihe obce Oščadnica* z roku 1934 prvý kronikár obce Štefan Baňák Oščadnicu opisuje ako „očadenú“ dedinu, z čoho aj napokon odvodzuje aj jej názov: „*Svojrázny je kysucký kraj svojou polohou, horstvom i obyvateľmi a svojrázne sú na Kysuciach chudobné kopaničiarske dediny. K týmto najväčším a najdlhším patrí i Oščadnica. Jej meno samo osvetľuje pôvod názvu dediny. Domy sú drevené, časom sčernelé a názov akiste pochádza od začernelých, dymom ošľahaných, očadených drevených stien a striech domov tejto chudobnej obce.*“³ Aj napriek uvedenému opisu chudobnej obce, predsa len kronikár potvrdzuje, že Oščadnica nie je úplne odrezaná od sveta: „*Hoci ľud i vzhľad dediny svedčí, že je to dedina zapadlá, ľud skoro primitívne žijúci, predsa má otvorené a ľahké spojenie so svetom kultúrnejším. Nižný koniec dediny košicko-bohumínskej trati a obec Oščadnica má na nej i vlastnú zástavku.*“⁴

V našom článku sme sa cielene zamerali na výskum a zdokumentovanie knihovníckej činnosti a vybranej spolkovvej a komunitnej činnosti v obci Oščadnica v 20. storočí. Domnievame sa totiž, že práve tento aspekt života obce, predovšetkým jeho obyvateľov, má veľký význam a determinuje celkový obraz o obci – o jej obyvateľoch, kultúre a kultúrnosti, o životnom štýle, občianskych, spoločenských, ale i politických postojoch. Knižnice, spoločne so spolkovou záujmovou činnosťou v rámci komunity prirodzene a transparentne mapujú jej podstatu a nie menej aj opodstatnenosť spolupatričnosti k spoločenstvu, s ktorým sa človek identifikuje a ozrejmjuje tak svoje konanie a svoj život eo ipso.

Mohli by sme tvrdiť, že komunitná činnosť je dôsledkom atavistického preurčenia ľudstva, ktorý v rámci istej skupiny verí svojim vlastným mýtom, legendám. Ľudia napokon dokážu úspešne spolupracovať, ak veria spoločným príbehom.

Akákoľvek ľudská spolupráca, ako tvrdí Harari, je vo veľkej miere – a je jedno, či ide o moderný štát, stredovekú cirkev, ale aj kysuckú obec alebo hoci aj o archaický kmeň – založená na spoločných mýtoch, ktoré existujú iba v spoločnej predstavivosti ľudí. Cirkvi sa odvíjajú od spoločenských náboženských mýtov. Dvaja katolíci, ktorí sa nikdy nestretli, dokážu efektívne spolupracovať, pretože obaja veria, že Boh sa vtelil do ľudského tela a nechal sa ukrižovať, aby vykúpil hriechy ľudstva. Štáty sú tiež založené na spoločných mýtoch. Dvaja Slováci, ktorí sa nikdy nestretli, dokážu efektívne spolupracovať, pretože obidvaja veria v existenciu slovenského národa a v slovenskú vlajku. Obchodné spoločnosti sú takisto založené na spoločných ekonomických mýtoch. Dvaja zamestnanci Google, ktorí sa inak nikdy nestretli, dokážu účinne spolupracovať, pretože obidvaja veria v existenciu Google, v akcie a v doláre. Právne systémy sú zase založené na spoločných právnych mýtoch. Dvaja právnici, ktorí sa nikdy nestretli, dokážu účinne spolupracovať, pretože obaja veria v existenciu zákonov, spravodlivosti a v existenciu ľudských práv.⁵

A na podobnom, ak nie priam rovnakom princípe funguje napríklad i spolkový život, konkrétne ten, na ktorý sme sa zamerali – život ľudí v komunitných centrách v kysuckej obci Oščadnica.

Náš výskum sme realizovali v období leto 2020 – leto 2021, pričom sme z dominantnej časti vychádzali zo štúdia *Pamätnej knihy obce Oščadnica*⁶ (1934 – 1944), Kroniky obce Oščadnica (1945 – 1990), z regionálnej a celoštátnej tlače, z konzultácií s historikmi, ale taktiež aj z osobných svedectiev súčasných obyvateľov Oščadnice, ktorí aj naďalej vytvárajú v obci záslužnú a ušľachtilú činnosť v rámci rôznych spolkov, združení či klubov.

Úvodná časť článku mapuje situáciu v oblasti knihovníctva v obci, ktorá, prirodzene, vyúsťuje do dokumentačných kapitol o spolkovvej a komunitnej činnosti v obci Oščadnica od začiatku 20. storočia.

Jednotlivé heslá v rámci spracovania spolkovvej činnosti sme sa snažili radiť v kapitole chronologickej, pričom však v jednom hesle môžu byť sústredené i údaje z viacerých období, čo bol aj náš zámer, aby sme tak mohli čitateľovi poskytnúť plastickejší a autentickéjší obraz o vývoji daného spolku, združenia či organizácie.

Veríme, že údaje, ktoré sa nám podarilo získať a spracovať v tejto kapitole, budú prínosné a azda i inšpiratívne pre ďalšie pokračovanie a rozvíjanie komunitnej činnosti v obci Oščadnica. Práve tento materiál môže neskôr slúžiť aj ako platforma pre ďalší, podrobnejší, hĺbkový výskum v tejto oblasti, ktorú považujeme v obci Oščadnica za veľmi bohatú, vzácnu a nie menej i potrebnú.

SPOLOKOVÁ A KOMUNITNÁ ČINNOSTI V OBCI OŠČADNICA

SPOLOK KREŠŤANSKEJ STRÍDLIVOSTI MIESTNY PROTIALKOHOLICKÝ ZBOR

Na Kysuciach, napokon ako takmer v celom Uhorsku, obyvateľstvo často zápasilo s alkoholizmom. Počas prvej polovice 19. storočia, čo potvrdzuje aj historik Liščák,⁷ spotreba alkoholu v celom Uhorsku prudko rástla. Alkoholizmus trápil celé kraje a príčin bolo niekoľko. Jednou z hlavných príčin tohto stavu bolo úsilie panstiev zvýšiť ekonomické príjmy budovaním nových krčiem koncom 18. storočia, ktoré boli v dominantnej miere zásobované ich vlastnými pálenicami a pivovarmi.⁸

Ako opatrenia na znižovanie alkoholizmu boli na celom území Slovenska, a teda aj v Žilinskom slúžnovskom obvode, zriaďované spolky miernosti. Na Kysuciach takéto spolky fungovali v Kysuckom Novom Meste, Čadci, Starej Bystrici, Krásne nad Kysou a v Oščadnici. Ich členská základňa bola pomerne početná, pričom spolok striedmosti v Oščadnici zahŕňal 1 600 členov.⁹

Zápisy v *Pamätnej knihe* obce či v *Kronike obce Oščadnica* pomerne často potvrdzujú, že otázka alkoholizmu (predovšetkým mužskej populácie) aj v Oščadnici predstavovala veľký sociálny, ekonomický, nie menej i zdravotný problém. Obyvatelia obce sa s ním snažili vysporiadať a eliminovať jeho vplyv na život obyvateľov tejto kysuckej obce i zakladaním rôznych spolkov a združení. Dokonca aj v roku 1968 potvrdzuje miestna kronika, že pri Miestnom národnom výbore v Oščadnici bol zriadený tzv. Protialkoholický zbor ako súčasť funkčnej a výkonnej štruktúry vedenia obce.

Jedným z prvým spolkov, ktorého primárnym cieľom bolo obmedziť konzumáciu alkoholu (najmä

pálenky) obyvateľmi Oščadnice, bol zrejme „Spolok kresťanskej strídlivosti“ alebo tiež Spolok strídlivosti (triezvosti). Uvedené spoločenstvo vzniklo (podľa datovania v Stanovách) v roku 1903. Uvedené Stanovy („Pravidlá a povinnosti Spolku kresťanskej strídlivosti“) sú spísané na dvoch stranách zložených do listovej podoby a uložené sú vo Farskom archíve v Oščadnici.

Pokračovateľom, respektíve spolkom, ktorý azda vychádzal z pôvodného zámeru Spolku triezvosti, bol Gazdovský spolok, ktorý vznikol v obci v roku 1908.

Problém s alkoholom však v obci pretrvával aj ďalšie desaťročia, o čom svedčia i záznamy v miestnej kronike. Zo zápisu z roku 1971 sa dozvedáme, že „Mnoho zla robí v našej obci majster alkohol, ktorého užívanie sa rozrastá aj medzi ženy. Kde žena pije, v tejto domácnosti je nedostatočná starostlivosť o deti a veľmi zle sa zaobchádza so starými rodičmi. Vychádzajúc z tejto situácie, RMNV (Rada Miestneho národného výboru - pozn. Marián Grupač, ďalej M. G.) dňa 18. augusta 1971 na svojej schôdzke nariadila pracovníkom MNV vypracovať menný zoznam občanov, ktorí nadmerne používajú liehovú nápoje. Na základe tohto zoznamu bol Radou MNV vydaný zákaz predaja liehových nápojov vo všetkých pohostinstvách v obci. Taktiež žiadala zrušiť krčmu na Nižnom Konci u Jura pre mravné a morálne okolnosti. Naši občania pod vplyvom alkoholu i z neúcty človeka k človeku, dopustili sa mnohých trestných stíhaní a priestupkov. Tieto priestupky boli riešené v Komisii pre ochranu verejného poriadku. Táto Komisia mala právomoc vyrubovať peňažné pokuty. Za takéto priestupky vyrubila Komisia pre ochranu verejného poriadku v r. 1971 1 370 Kčs.“¹⁰

Boj proti alkoholizmu v obci Oščadnica pokračoval aj v 80. rokoch 20. storočia, čo potvrdzuje aj zápis z miestnej kroniky z roku 1984, ktorý dokumentuje činnosť tzv. Miestneho protialkoholického zboru: „Úsilie jeho členov (Miestneho protialkoholického zboru - pozn. M. G.) bolo zamerané na boj proti nadmernému používaniu alkoholických nápojov, proti nikotinizmu a toxikománii, proti všetkým spoločenským návykom vyplývajúcich z týchto negatívnych javov ľudskej spoločnosti. Svoju prácu orientoval na náhodné kontroly v pohostinstvách a predajniach za účelom dodržiavania nariadenia a opatrenia o zákaze predaja liehovín. Druhým aktívnym atribútom boli besedy so žiakmi na školách za účasti miestneho detského lekára MUDr. Paučina Milana a prednášky prostredníctvom miestneho rozhlasu. Nemalú mieru zohrali osobné pohovory s alkoholikmi. Keď boli vyčerpané všetky mož-

nosti zo strany komisie a náprava nebola, občan alkoholik bol navrhnutý na protialkoholické liečenie.“¹¹

GAZDOVSKÝ SPOLOK

Gazdovský spolok v Oščadnici, podľa *Pamätnej knihy* obce Oščadnica, založil roku 1908 vtedy ešte mladý a horlivý kňaz Štefan Krautmann, kanonik, ktorý sa stal v Oščadnici farárom v roku 1904.

Vznik Gazdovského spolku zaznamenáva kronikár pod vplyvom dobovej atmosféry, predovšetkým s akcentáciou na tzv. „židovskú otázku“, ktorá sa v roku zápisu (1942) prezentovala v oficiálnej štátnej agende Slovenského štátu ako otvorene antisemitská a napokon vyvrcholila osudnými transportmi židovských občanov do koncentračných táborov: „Tento (Krautmann - pozn. M. G.) videl, ako si židia pálenkou podmanili tunajší ľud, ako ho hospodársky a duševne gňiavia i pustil sa s nevídanou horlivosťou a svedomitostou do boja proti tejto pliaga. Najprv začal z kanclia poučným slovom, potom objednával ľuďom na svadby lacné víno, aby aspoň z tých chudobných chalúp vyhnal tých dotieravých Židov. Židia nariekali, prosili ho, aby ich neničil, aby ich vraj nechal žiť, on však ostal neúprosným. Roku 1908 založil Gazdovský spolok, kde po nedeľiach odpoľudnia prednáškami, svetelnými obrázkami, žrebovaním rozličného domáceho náradia lákal ľudí, aby ich odviezol od krčmy a alkoholu a vrátil ich rodine a deťom. V tejto ťažkej a namáhavej, ale pre slovenský ľud tak dôležitej práci pomáhal pánovi kanonikovi mladší horlivec a ľudomil Dr. Jozef Tiso, terajší náš pán prezident, ktorý tu bol v roku 1910 ľuďom obľúbeným mladým kaplánom. Obaja títo duchovní vykonali kus rodumilej práce v boji proti otročeniu slovenského ľudu. Ich pozhnanú prácu však dovŕšil slobodný Slovenský štát, keď židov vytvoril z hospodárskeho života a tým slovenský ľud vymanil z pazúrov tejto pliahy.

Vďaka za to Pánu Bohu!“¹²

V zápise v *Pamätnej knihe* obce Oščadnica z roku 1933 sa okrajovo spomína aj budova Gazdovského spolku: „Školský rok 1932 - 33: Na návrh Štefana Krautmanna, v tom čase miestneho dekana farára, začiatkom štyridsiatych rokov 20. storočia už aj predsedu Miestneho odboru Hlinkovej slovenskej ľudovej strany,¹³ a po mojom (píše Štefan Baňák, učiteľ, kronikár - pozn. M. G.) vysvetlení obecnému predstavenstvu zaviazala sa obec na vlastné trovy zvýšiť budovu Gazdovského spolku o jedno poschodie, čím sa získajú dve triedy a menšia obývacia izba na poschodí a jedna

učebňa v prízemí. Stavba bola prevedená murárskym majstrom G. Vrteľom z Čadce za 55.000 Kč.“

AKCIOVÁ SPOLOČNOSŤ PRE ZUŽITKOVANIE DREVA Četnícka stanica

Začiatkom 20. storočia v obci existovala tzv. Akciová spoločnosť pre zužitkovanie dreva, ktorá však zohrala dôležitú úlohu pri založení miestnej četníckej stanice, ktorú Oščadnica do prvej svetovej vojny nemala. Obec patrila pod správu obvodu bývalej maďarskej četníckej stanice so sídlom v Čadci.

„Samostatná stanica, vlastne expozitúra čadčianskej čl. četníckej stanice bola zriadená až po prevrate a síce 5. februára 1920. Jej posádku tvorili 4 mužovia, ‚četníci na skúšku‘. Boli vojaci poddôstojníci, určení k četníckej službe, nakoľko vtedy sa k nej nikto nehlásil a školených četníkov bol nedostatok. Expozitúra bola zmenená na stanicu 1. mája 1920.“¹⁵

Miestni obyvatelia prijali zriadenie tzv. četníckej stanice v obci s nevôľou a odporom. „Nikterak nevyšli prišlým četníkom v ústrety. Títo mali veľké ťažkosti so stravou, ktorú boli nútení dovážať zo Žiliny z vojenskej zásobárne.“¹⁶

Takisto mali četníci ťažkosti aj s miestom, kde mala ich stanica sídliť. Najskôr stanica sídlila v obecnom dome, odkiaľ sa 1. novembra 1920 premiestnila do budovy rímsko-katolíckej cirkevnej školy. Vzhľadom na to, že prítomnosť četníkov prekážala prebiehajúcemu vyučovaniu, obsadili „z úradnej moci v kaštieli na Nižnom konci miestnosti pre umiestnenie stanice“.¹⁷

Akciová spoločnosť pre zužitkovanie dreva, ktorej kaštieľ v tom čase patrila, postavila v centre obce nižšieho obecného domu jednoposchodový dom s kanceláriami na prízemí a dvoma bytmi na poschodí, ktorý dňa 1. decembra 1921 odovzdala četníkom do užívania, a tak získala miestnosti v kaštieli.

Miestna četnícka stanica sa spomína aj v zápisoch z roku 1938, keď všeobecná situácia už otvorene nasvedčovala skorému vojnovému konfliktu (začiatok druhej svetovej vojny - pozn. M. G.): „Aj do našej obce prišlo neskôršie vojsko. Ubytovalo sa v školách, pre ktorú príčinu prestalo aj vyučovanie. Vojsko prišlo na hranice pre vyjednávanie medzi našou republikou a Poľskom.

V našej obci četnícka stanica vybrala dvacať spoľahlivých chlapcov a hneď na začiatku mobilizácie zadefinovala ich na hranice pre bezpečnosť.“¹⁸

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR

Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) bol v Oščadnici založený v roku 1926. Na začiatku svojej existencie ho tvorilo 16 členov. V čase zápisu do miestnej kroniky v roku 1934 mal zbor už 22 členov a v jeho vedení sa dovtedy vystriedali traja velitelia. V tom čase DHZ vo vlastníctve evidoval ručnú striekačku na konský záprah, ktorá bola uskladnená v drevenom skladisku v centre obce. Podľa kroniky z uvedeného obdobia bolo požiarov „v Oščadnici pomerne málo, lebo ľudia zaobchodia s ohňom opatrne. Poistený nie je takmer nikto. Za dobu jestvovania dobrovol. hasičského sboru boli dva väčšie ohne a to požiar hory v Tichej a na Fojstve.“¹⁹

V tejto súvislosti možno uviesť aj neskorší zápis z kroniky z roku 1935, v ktorom sa spomína ďalší veľký požiar v obci: „Dňa 5. mája o 1 hod. po polnoci vypuknul z neznámej príčiny oheň v osade U Šulgana na Niž. Konci. Požiaru padly za obeť 4 stodoly a 1 obytný dom. Ohňom boli postihnutí gazdovia Rudolf Nemčák, Euduard Ševčík, Juraj Ševčík a Dominik Kucharčík. Škoda asi 10.000 Kč, spôsobená ohňom, bola z väčšej časti krytá poistením. K ohni sa dostavil náš hasičský sbor s ručnou a čadčianski hasiči s motorovou striekačkou. Vďaka úsiliu, najmä čadčianskeho sboru, bol oheň do rána uhasený.“²⁰

V roku 1936 kronikár už eviduje v obci viaceré požiare, záznamy opisujú napríklad požiar z júna, počas ktorého „vyhorel dom a maštal gazdu u Matejíčka Ondreja v Rovniach. Oheň vznikol tým, že za búrky udrel hrom do hosp. staviska. Celá usadlosť vyhorela do základov, poškodenému zhorelo všetko vnútorné zariadenie a šatstvo. Proti ohni nebol poistený a škoda 5.000 Kč bola čiastočne nahradená sbierkou, ktorú pohorelý usporiadal v dedine.“²¹

Ďalší požiar z novembra roku 1936 už však aj vďaka miestnemu hasičskému zboru toľko škody ako júnový nenapáchal. Zápis v Pamätnej knihe obce Oščadnica zvestoval, že „Dňa 6. novembra ráno o 7. hod. vzniknul oheň v usadlosti Petra Gelačáka na Vyš. Konci v osade u Lysov. Oheň spôsobil chlapec, ktorý išiel na poval po ovocie s nechráneným svetlom. Vďaka rýchlemu zákroku nášho hasič. sboru nepadnul celý dom za obeť. Zhorel vrch domu so zásobami suchej krmí a spodok bol čiastočne poškodený. Škoda asi 2000 Kč nebola krytá poistením.“²²

Miestna kronika sa aj v zápisoch z roku 1939 zmieňuje o veľkom požiaru, ktorý vypukol 18. júla o 14. hodine. Zapríčinil ho 5-ročný chlapec, syn roľníka Jána Kučáka-Kurčeka. Svedkovia okamžite

zburcovali miestnych dobrovoľných hasičov aj hasičov z Čadce, ale „nakolko na hasenie požiaru nebolo ani pomyslenia (oheň už bol rozsiahly – pozn. M. G.), venovali sa hasiči len na jeho lokalizovanie. To sa im aj podarilo. Požiar zničil domy i hospodárske staviská Martina Školu a Františka Hlavu. Škoda požiarom zapríčinená odhaduje sa na 50.000 Ks.“²³

O novom sídle Hasičského zboru v Oščadnici sa píše aj v Pamätnej knihe obce Oščadnica v zápisoch z roku 1941, keď sa v jeseni začalo so stavbou nového hasičského domu. „Stavba rýchlo pokračovala, ale vzdor tomu dostala sa pod strechu len s veľkou námahou, lebo nastaly tuhé mrazy. Stavbu previedli za vedenia v. notára miestni murári. Náklad na dokončenú stavbu činil 128.000 Ks a hradí sa z obecného rozpočtu.“²⁴ Spomínaný hasičský dom bol dokončený v roku 1942 a celkové náklady boli vyčíslené na 200 tisíc slovenských korún. V tomto roku boli taktiež pre miestnych hasičov zakúpené nové uniformy za 400 slovenských korún.

V roku 1943 Hasičský zbor z Oščadnice dokonca zahral divadelnú hru s príznačným názvom *Podpalač*, ktorú s hasičmi naštudoval učiteľ a kronikár Štefan Buček a vedúci notár, učiteľ a od roku 1942 aj poverený veliteľ miestnej Hlinkovej gardy Martin Bernát.²⁵

Kronika obce sa taktiež o Hasičskom zbore zmieňuje aj v zápise z roku 1944, v ktorom sa uvádza, že 15. augusta v obci prebehla vysviacka hasičskej motorovej striekačky. Na slávnosti prehovoril okresný hasičský veliteľ Lipovský a miestny farár Štefan Krautmann. Na túto slávnosť do Oščadnice zavítali členovia susedských hasičských zborov z Čadce, Krásna, Starej Bystrice a z Čierneho.

Kronika obce z roku 1946 uvádza informáciu, že Dobrovoľnému hasičskému zboru v Oščadnici obec zakúpila motorovú striekačku a hasičské auto, avšak v údajoch z roku 1950 a 1951 sa spomína stagnácia kultúrnej činnosti v obci, pričom v tejto súvislosti sa uvádza, že v roku 1951 ako jediní v obci nacvičili a odohrali divadelné predstavenie práve členovia Hasičského zboru. Podobný zápis nasleduje aj z roku 1955, keď z miestnych združení divadelné predstavenie naštudovali a odohrali len miestni hasiči (pod vedením Jána Zborovana) a učiteľský kolektív z osemročnej strednej školy v Oščadnici.

V roku 1953 evidujeme aj oficiálne premenovanie Hasičského zboru v Oščadnici na Požiarny zbor. Táto informácia je zaznamenaná v miestnej kronike v súvislosti s požiarom, ktorý v roku 1953 zachvátil Kaširkovú pílu, no okrem nej nič nezhorelo, keďže

požiar miestni hasiči zlikvidovali. Taktiež sa členovia Požiarneho zboru zapojili v roku 1953 aj do kultúrnej činnosti v obci, keď po vedením Zborovančička naštu- dovali a zahrali divadelné predstavenie.

V nasledujúcom roku 1954 sa po miestnych voľ- bách novozvolení predstavitelia Miestneho národné- ho výboru v Oščadnici zaviazali napríklad aj k tomu, že „za prvoradú úlohu si vzali postaviť nové hasičské skladište so strážnicou“.^{26, 27}

V tom istom roku miestna kronika zaznamenáva aj ďalší požiar, v ktorom už však miestni hasiči ne- boli spomenutí, zrejme vzhľadom na fakt, že oheň napokon napáchal dosť veľké škody. Požiar postihol miestneho občana, zhodou okolností i zamestnanca Miestneho národného výboru Daniela Jurčagu, kto- rému vyhorel dom aj príslušné hospodárske budovy. „Ba zhorela mu aj krava, ktorú nestačili ani z mašta- le vyviešť. Za pomoci občanov, ktorí urobili zbierku a z podpory, ktorú mu vykonal s. riaditeľ J. Diecha,²⁸ postavil si nový domček aj s hospodárskymi staviska- mi.“²⁹

Stavba nového skladiska pre miestnych hasičov sa opakovane spomína i v ďalších zápisoch v kronike s poznámkou, že stavba napreduje pomaly, pretože sa eviduje akýsi, bližšie nešpecifikovaný problém so stavebným materiálom. Až v roku 1955 kronikár objasňuje uvedené problémy so stavebným materi- álom na nové hasičské skladisko: „V stavbe hasič- ského skladiska sa pokračuje, ale len veľmi pomaly, lebo niet dosť materiálu. Tu pri tejto stavbe mi treba pripomenúť, že bolo zistené, vraj z materiálu, ktorý bol určený na stavbu hasičského skladišťa, si niečo privlastnil tajomník MNV s. Koválik, a preto bol ta- jomníctva v obci pozbavený a na jeho miesto nastúpil tunajší občan Cyril Chlebek, do ktorého občania vkladajú veľkú nádej.“³⁰

V roku 1969 pôsobil ako tajomník Miestnej jedno- ty československej požiarnej ochrany v Oščadnici Ján Kučák, vedúci úradu MNV v obci. Veliteľom bol Ján Kucharčík. Činnosť uvedenej jednoty sa v zimnom období zameriavala na údržbu strojov a preventívne prehliadky obytných domov, v ktorých sa kontrolo- valo dodržiavania protipožiarnych nariadení.

V roku 1968 Jednota československej požiarnej ochrany z Oščadnice oslávila 50. rokov od svojho vzniku. „Oslavy sa uskutočnili 20. júla 1969 v Oščad- nici – Ústredí. Všetkým členom bol odovzdaný vecný upomienkový dar, pollitrový sklenený pohár, na kto- rom je vyznačený požiarne zbor a dátum odovzdania. Na oslavách sa zúčastnili aj požiarne jednoty z okoli- tých obcí. Po cvičení bola ľudová veselica.“³¹

V roku 1970 sa miestni občania podujali v tzv. ak- cii Z³² postaviť novú požiarne zbrojnicu.

V roku 1971 obecná kronika spomína hasičský zbor (Miestna jednota československej požiarnej ochrany), ktorý má 33 aktívnych členov. V roku 1971 hasiči v obci zasahovali 12-krát. Činnosť ha- sičov bola počas tohto roka „rozmanitá. Prevádzali preventívne prehliadky štátnych a súkromných do- mov. Pomáhali pri školení občanov civilnej obrany. Zúčastnili sa súťaže v rámci okresu vo Svrčinovci, kde obsadili tretie miesto. Počas zimného obdobia udržia- vali požiarne vozidlá, výstroj a výzbroj v najlepšom poriadku. Prevádzali nácvik čo najrýchlejšie zasiah- nuť s celou technikou. Ich veliteľom bol Ján Kuchar- čík.“³³

V roku 1974 mal miestny zbor už 46 členov. Velite- lom ostal naďalej Ján Kucharčík a jeho zástupcom sa stal Jozef Kubuš.

SPOLOK CHARITA

Podľa obecného kronikára v obci v prvej polovici 20. storočia (zrejme ešte pred prvou svetovou voj- nou) aktívne pôsobil aj spolok Charita, ktorého hlavným poslaním bola pomoc tunajším chudob- ným deťom. „Prispieva hmotne najmä na vianočné nádielky chudobných detí. Vedenie jeho je v rukách miestnej inteligencie.“³⁴

TELOCVIČNÝ A KULTÚRNY SPOLOK OROL

V roku 1922 založil v Oščadnici bývalý kaplán Jo- zef Hrabovec „telocvičný a kultúrny“ spolok Orol. V 30. rokoch 20. storočia už však spolok nevyka- zoval žiadnu činnosť, čo dokazuje aj zápis v *Pamät- nej knihe obce Oščadnica*: „Dnes spolok, hoci je stále vedený ako jestvujúci, fakticky nejestvuje a verejne nevystupuje.“³⁵

HUDOBNÝ KRÚŽOK

Dychový súbor

V tridsiatych rokoch 20. storočia bol v Oščadnici z príspevkami z obce, zo zbierok a finančnou pomo-

cou záujemcov založený (finančný) hudobný krúžok, ktorý mal 11 členov a venoval sa dychovej hudbe. Podľa *Pamätnej knihy obce Oščadnica* po založení tohto spolku cvičil hudobníkov „nejaký kapelník, ktorého obec platila a živila 40 dní“.³⁶

Po odchode spomínaného (anonymného) kapelníka však aktívna spolková činnosť krúžku stagnovala vzhľadom na fakt, že v obci nebol nikto, kto by sa mohol hudobníkom v rámci výuky hrania na nástrojoch kompetentne venovať.

O polstoročie neskôr bol v obci založený tzv. Dychový súbor. *Kronika obce Oščadnica* spomína tento súbor v poznámke z roku 1970: „Okresný národný výbor – odbor kultúry Čadca pre novozaložený 14-členný dychový súbor v obci zakúpil v hodnote 4500 Kčs hudobné nástroje. Tieto sa stali majetkom Miestneho kultúrneho strediska. Súbor nacvičoval s. Hollý Bohuš. Po jednoročnom úmornom cvičení súbor vystúpil so svojim programom 16. augusta na Kermaš. Vystúpil i pri oslave 26. výročia Slovenského národného povstania.“³⁷

V miestnej kronike sa dychový súbor spomína aj v roku 1971, keď pod odborným vedením Bohuša Hollého šesť ráz účinkoval na verejných oslavách v kultúrnom dome v obci a dvakrát pri občianskych pohreboch.

V roku 1972 bol dychový súbor rozšírený na 22 členov a vedúcim ostal riadiaci pracovník Miestneho kultúrneho strediska Bohuš Hollý.

ROZHLASOVÝ KRÚŽOK

V roku 1970 sa prvý raz v miestnej kronike objavuje aj poznámka o lokálnom rozhlasovom krúžku: „Program rozhlasového krúžku bol pestrý. Okrem denných správ vysielali sa v miestnom rozhlase z príležitosti slávných výročí ako 100. výročie narodenia V. I. Lenina, 25. výročie oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou, 1. máj, Slovenské národné povstanie, 7. november – Veľká októbrová socialistická revolúcia a iné.“³⁸

V roku 1971 činnosť rozhlasového krúžku úspešne napreduje: „Práca s dedinským rozhlasom bola veľmi vďačná. Túto prácu prevádzal 5-členný krúžok z radov učiteľov. Okrem všeobecných vyhlášok a oznamov pre občanov bolo odvysielaných 45 politických relácií v 80 % spracovaných na magnetofónovú pásku.“³⁹

FUTBALOVÝ (ŠPORTOVÝ) KLUB TELOVÝCHOVNÝ JEDNOTA TATRAN OŠČADNICA Turistický oddiel

V roku 1932 založil v obci tunajší kaplán Jozef Cisár futbalový klub. V roku 1933, ako sa píše v *Pamätnej knihe obce Oščadnica*, dosiahol spomínaný klub vrchol svojej činnosti, keď si „vydobyv majstrovstvo Kysúc“.⁴⁰

Neskôr klub činnosť zastavil, keďže hráči buď odišli z obce, alebo aktívnu športovú činnosť zanechali.

Kaplán Jozef Cisár sa okrem toho zaslúžil aj o popularizáciu lyžovania v obci. Kronikár v tejto súvislosti uvádza: „Dnes je lyžovanie u miestnej mládeže natoľko rozšírené a obľúbené, že skoro každé dieťa v zime jezdí na lyžiach domácej výroby, viacej menej dokonalých a deti zo vzdialených kopaníc za dobrého snažahu jezdia na lyžiach do školy.“⁴¹

V roku 1953 sa v miestnej kronike po prvý raz spomína i Športový klub: „7. júna bol deň telovýchovy a športu na ihrisku športového klubu a zúčastnilo sa ho veľa občanov a žiactvo všetkých škôl. Žiaci predvedli rôzne disciplíny ľahkej atletiky. Mali futbalový zápas a zúčastnili sa rôznych športových a zaujímavých hier i pretekov.“⁴²

Podľa zápisov v kronike sa v roku 1955 Športový klub zameriaval iba na futbalovú činnosť. Taktiež je tu uvedená informácia, že najväčšia športová udalosť bola viazaná najmä na celoštátnu spartakiádu, na ktorú sa pripravovali mladí i starší občania.

V roku 1974 sa v kronike spomína aj Telovýchovná jednota (TJ) Tatran Oščadnica, ktorej v tomto roku dala obec do užívania sociálne zariadenia na ihrisku. V rámci TJ Tatran Oščadnica pôsobil aj Turistický oddiel. Začiatkom roka 1974 sa v obci (na Rači) uskutočnil zjazd turistov a lyžiarov, ktorého sa zúčastnilo 1 700 ľudí.

TJ Tatran Oščadnica v roku 1985 do svojej činnosti zapájala i žiakov miestnych škôl. TJ Tatran dokonca v tomto roku plánovala založiť lyžiarsky oddiel, do ktorého sa prihlásilo 30 žiakov. Okrem toho pod TJ v tomto období miestna kronika spomína fungovanie futbalového, turistického a basketbalového oddielu.

NÁRODNÁ RADA POTRAVINOVÉ DRUŽSTVO BUDÚCNOSŤ

Krátko po vzniku Československa (1918) začali na území Slovenska vznikať tzv. Národné rady (NR). *Pamätná kniha obce Oščadnica* o tom informuje v zápise, ktorý zdôvodňuje tendencie vzniku týchto ustanovizní: „*Politické zriadenie bývalého Maďarska sa prevratom rozpadlo a na iniciatívu župných úradov, ktoré boli Ministerstvom pre správu Slovenska zriadené, zakladaly sa po okresoch a obciach na celom Slovensku i v čadčianskom okrese, Národné rady*“.⁴³

Národnú radu v Oščadnici založil v novembri 1919 miestny rodák, prišelec z Ameriky Ján Koza z Maršovej v okrese Veľká Bytča. Predsedom tejto ustanovizne sa v obci stal Ján Truchlý, neskorší richtár. *Pamätná kniha obce Oščadnica* spomína aj na zakladajúcich členov NR, ktorými boli Ján Rašarik, Jozef Špalek, Juraj Bacmaňák a Štefan Kubánek. „*Rozsah pôsobnosti Národnej rady bol toľký, ako je dnes u obecného zastupiteľstva, predseda mal takú právomoc ako starosta*“.⁴⁴

Národná rada fungovala v Oščadnici až do obecných volieb v roku 1920, ktoré vyhrala Sociálne-demokratická strana a richtárom sa stal Štefan Kubánek. Obecný zastupiteľský zbor pozostával z 28 zástupcov víťaznej strany a dvaja boli „ľudáci“.

Sociálne-demokratická strana neskôr v obci založila tzv. „*potravné družstvo Budúcnosť, ktoré spočiatku veľmi dobre prosperovalo. Neskôršie však bolo zle a nepoctivo vedené, takže prišlo do úpadku a následkom nesplnených sľubov strany sa muselo likvidovať*“.⁴⁵

MIESTNA OSVETOVÁ RADA

Z obecnej kroniky sa dozvedáme, že kvôli vojnovým udalostiam (1939 – 1945) sa kultúrna činnosť v obci zredukovala často len na oslavy pamätných dní. V tom období bola ale i napriek nepriazni spoločenských pomerov a celkovej atmosféry (sociálnej a ekonomickej) dokončená v Oščadnici stavba miestneho Kultúrneho domu, ktorý „*za spolupráce občianstva a Bernáta M. notára bol postavený. Iných väčších kultúrnych podnikov v tejto dobe v obci nebolo*“ a konalo sa aj jeho slávnostné otvorenie.⁴⁶

Informácie z kroniky obce taktiež ozrejmujujú, že v roku 1945 boli rozpustené a zrušené všetky spolky a organizácie, ktoré nepredložili svoje stanovy na schválenie.⁴⁷

V obci bola 12. mája 1946 založená Miestna osvetová rada a kronikár dodáva, že založením tejto ustanovizne sa „*kultúrny život, ktorý v obci pred frontom tak krásne prebiehal, sa znova rozprúdi*“.⁴⁸ Už v prvom roku od svojho založenia táto organizácia aktívne rozvíjala svoju rezkú činnosť, o čom svedčí zápis v obecnej kronike z roku 1947: „*O kultúrnu činnosť v obci sa stará Miestna osvetová rada (MOR). Činnosť bola hodne čulá. Usporiadanych bolo 15 podujatí z toho 7 divadelných predstavení. Čistý zisk bol venovaný na stavbu Kalvárie*“.⁴⁹

V podobnom duchu sa nesie i stručný zápis o činnosti inštitúcie MOR v roku 1948: „*O kultúru v obci sa starala MOR veľmi intenzívne. Divadelné krúžky boli na okresných pretekoch, kde získali 2 prvé ceny. V kultúrnom dome zriadil sa Československý film, štátne kino, čo je pre obec veľký kultúrny prínos*“.⁵⁰

MIESTNE ZDRUŽENIE POĽOVNÍKOV

V roku 1972 obecná kronika prvý raz spomína miestne združenie poľovníkov, ktorá v uvedenom roku obnovila svoju činnosť.⁵¹ „*Zásluhu na tom má Ing. František Škola a Rudolf Blahovec. Spolok má 18 členov. Ich revír je v Oščadnici. Poľovačky na zajace sú bohaté*“.⁵²

Poľovnícke združenie Javorské v Oščadnici dňa 7. júla 1979 usporiadalo tanečnú zábavu. „*Počas zábavy podávali dobrý srnčí guláš a sudové víno*“.⁵³

V roku 1980 Poľovnícke združenia (PZ) Javorské Oščadnica, Horelica a časť Čadce „*v počte 30 mužov previedlo 17. mája vo voľnú sobotu výkop základov pod obchodnú jednotku v osade Vrečovka*“.⁵⁴

V roku 1980 malo PZ Javorské dovedna 34 členov. Predsedom sa stal Jozef Oravec z Čadce. PZ obhospodarovalo 3 902 hektárov pôdy. „*V revíre je 41 krmelcov, 48 solísk a 10 zásypov. Vlastní 15 čistokrvných poľovníckych psov. Má 3 chovné stanice, 2 v Oščadnici a 1 v Čadci*“.⁵⁵

V obci Oščadnica, samozrejme, aj v súčasnosti funguje a aktívne vyvíja činnosť ešte niekoľko ďalších spolkov, záujmových, kultúrno-spoločenských, športových združení či krúžkov (napríklad aj Združenie Zázračnej medaily Panny Márie v Oščadnici, hudobná skupina BONX, Materské centrum Čmeliačik a i.). Výber združení a spolkov nie je konečný a definitívny, ale môže slúžiť ako základ pre ďalšie priebežné rozširovanie dokumentácie o komunitnom živote v obci Oščadnica, ktorý je vskutku pestrý, preto právom môže byť inšpiratívny aj pre iné obce a mestá, a to nielen na Kysuciach, ale aj v kontexte celého Slovenska.

POZNÁMKY

- ¹ Bližšie pozri LIŠČÁK, 2018.
- ² Bližšie pozri LIŠČÁK, 2018.
- ³ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 5
- ⁴ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 5 - 6.
- ⁵ Bližšie pozri HARARI, 2018.
- ⁶ Citované dobové záznamy z kroník a pamätných kníh uvádzame v pôvodnej podobe, veľa ráz v dnes už nespisovnej podobe jazyka, čím sme chceli zvýrazniť autentickosť a dobový ráz uvedených poznámok.
- ⁷ Bližšie pozri LIŠČÁK, 2016.
- ⁸ Bližšie pozri LIŠČÁK, 2016.
- ⁹ Bližšie pozri LIŠČÁK, 2016.
- ¹⁰ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 234.
- ¹¹ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 437.
- ¹² Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 262.
- ¹³ Zápis v *Pamätnej knihe obce Oščadnica z roku 1943*: „Dňa 31. januára bola politická škola HSES za prítomnosti okresného predsedu strany d. p. R. Kundu, dekana z Čadce, ktorý mal obširny prejav. Po ňom prehovoril predseda MO HSES d. p. Štefan Krautmann, kanonik a funkcionár strany.“ (*Pamätná kniha obce Oščadnica*, s. 265 - 266).
- ¹⁴ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 39 - 40.
- ¹⁵ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 76.
- ¹⁶ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 77.
- ¹⁷ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 78.
- ¹⁸ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 198
- ¹⁹ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 85
- ²⁰ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 156
- ²¹ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 167 -168
- ²² Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 168 - 169
- ²³ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 210
- ²⁴ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 248
- ²⁵ Zápis v *Pamätnej knihe obce Oščadnica z roku 1942*: „Miestny veliteľ HG Anton Mintal, poštový úradník bol z Oščadnice preložený do Žiliny. Funkciou HG bol poverený Martin Bernát, ved. notár.“ (*Pamätná kniha obce Oščadnica*, s. 263)
- ²⁶ Práce na hasičskom sklade v roku 1954 – podľa miestnej kroniky – aj skutočne začali. Problémy s dokončením stavby však miestni evidujú už na začiatku: „Stavba pre nedostatok materiálu veľmi pomaly pokračuje.“ (*Kronika obce Oščadnica*, s. 70).
- ²⁷ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 66
- ²⁸ Vtedajší riaditeľ školy v Oščadnici – Ústredí.
- ²⁹ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 69

- ³⁰ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 77 - 78.
- ³¹ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 210.
- ³² Akcia Z - v časoch komunistického režimu na území Československa sa takto označovala neplatená pracovná činnosť obyvateľstva. Išlo o výpomoc v oblastiach, kde štátna a obecná správa tieto úlohy nezvládala buď z finančných príčin (nedostatok prostriedkov), alebo v dôsledku zlého plánovania.
- ³³ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 254.
- ³⁴ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 85.
- ³⁵ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 85.
- ³⁶ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 86.
- ³⁷ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 221.
- ³⁸ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 220.
- ³⁹ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 235.
- ⁴⁰ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 87.
- ⁴¹ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 87 - 88.
- ⁴² Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 57 - 58.
- ⁴³ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 140.
- ⁴⁴ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 141.
- ⁴⁵ Bližšie pozri *Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944*, s. 142.
- ⁴⁶ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 17.
- ⁴⁷ V poznámke sa nešpecifikuje orgán, ktorý spomínané stanovky spolkov a združení schvaľoval, ale predpokladáme, že ide o Miestny národný výbor.
- ⁴⁸ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 17.
- ⁴⁹ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 25.
- ⁵⁰ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 28.
- ⁵¹ Zväz pôvodne vznikol v roku 1968.
- ⁵² Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 257.
- ⁵³ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 363.
- ⁵⁴ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 371.
- ⁵⁵ Bližšie pozri kronika 1949 - 1990, s. 380.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

1910. Évi népszámlálás: 1. A népesség főbb adatai községek és népesebb puszták, telepek szerint (1912): II. Részletes kimutatások: 3. A községek polgári népessége a legutóbbi öt népszámlálás szerint: I. Magyarország. Dostupné na internete: https://library.hungaricana.hu/en/view/NEDA_1910_01/?query=Szencz&pg=862&layout=s.
- GYÖRGY, Aladár. Magyarország köz- és magánkönyvtárai 1885-ben. Budapest: Az Athenaeum R. Társ. Könyvnyomdája, 1886.
- HARARI, Noah, Yuval. 2018. *Sapiens, stručná história ľudstva*. Bratislava : Aktuell 2018. Prel.: Zuzana Jánska. ISBN 978-80-89873-06-7.
- LIŠČÁK, Marián. 2016. *Päť panstiev. vybrané aspekty hospodárskeho života na panstvách Žilinského slúžnovského obvodu Trenčianskej stolice od konca 18. do polovice 19. storočia*. Čadca : Kysucké múzeum v Čadci 2016. 409 s. ISBN 978-80-89751-12-9.

LIŠČÁK, Marián. 2018. *Čadca a okolité obce v správe panstva Strečno od konca 18. do polovice 19. storočia*. Čadca : Kysucké múzeum v Čadci 2018. 280 s. ISBN 978-80-88708-62-9.

Magyar Minerva: A magyarországi múzeumok és könyvtárak címkönyve. I. Évfolyam. 1900. Gróf Széchényi Ferencz arczképével. Budapest: Kiadja az Athenaeum Irod. És Nyomdai R. Társulat, 1900. xviii, [2], 391 s.

Magyar Minerva: A magyarországi múzeumok és könyvtárak címkönyve. II. Évfolyam. 1901 -1902. Gróf Batthyány Ignác arczképével. Budapest: Kiadja az Athenaeum Irod. És Nyomdai R. Társulat, 1902. xxxii, 550 s.

Magyar Minerva: A magyarországi múzeumok és könyvtárak címkönyve. III. Évfolyam. 1903 - 1904. Budapest: Az Athenaeum Irodalmi És Nyomdai R.-Társulat Nyomása, 1904. vi, 934 s.

Magyar Minerva: A magyarországi múzeumok és könyvtárak címkönyve. IV. Évfolyam. 1904 -1911. Budapest: Az Athenaeum Irodalmi És Nyomdai R.-T. Nyomása, 1912. iv, 1039 s.

Magyar Minerva: A magyarországi múzeumok és könyvtárak címkönyve. V. Évfolyam. 1912 -1913. Budapest: Az Athenaeum Részvénytársulat Nyomása, 1915. vi, 1127 s.

Obecný úrad Oščadnica, Kronika 1949 - 1990.

Obecný úrad Oščadnica, Pamätná kniha obce Oščadnica od roku 1934 do 1944.